

Itä-Suomen aluehallintovirasto: kirjaamo.ita@avi.fi

Etelä-Savon pelastuslaitoksen / Etelä-Savon pelastuslautakunnan selvitys ISAVI/5829/2022

Taustaa

Etelä-Savon pelastuslaitos on Itä-Suomen aluehallintoviraston pyynnöstä antanut selvityksen savusukelluskelpoisten lukumääristä asemapaikoittain 16.2.2022 sekä täydentänyt selvitystä 28.2.2022 ja 28.3.2022.

Itä-Suomen aluehallintoviraston käsityksen mukaan annettujen tietojen perusteella savusukellukseen varattua resurssia ei ole ylläpidetty, kuten siitä on päätetty Etelä-Savon alueen palvelutasopäätöksessä 2021–2023, eikä kyse ole aluehallintoviraston arvion mukaan yksittäisestä puutteesta.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 28.4.2022 Etelä-Savon pelastuslaitokselle huomautuksen ja kehottanut pelastuslaitosta ryhtymään toimenpiteisiin savusukelluskelpoisten henkilömäärän ylläpitämiseksi palvelutasopäätöksessä päätetyllä tasolla (ISAVI/32/2022).

Lisäksi Itä-Suomen aluehallintovirasto on pyytänyt Etelä-Savon alueen pelastustoimelta (Etelä-Savon pelastuslautakunta) selvitystä siitä, mikä on pelastustoimen valmius aloittaa tehokas pelastustoiminta savusukellusta vaativissa tehtävissä.

Selvityksestä tulee käydä ilmi asemapaikoittain palvelutasopäätöksessä päätetty suorituskyky savusukellusta vaativiin tehtäviin sekä valmius 31.9.2022 mukaisena.

Selvityksessä tulee lisäksi eritellä päätoiminen henkilöstö sekä sivutoiminen henkilöstö ja sopimuspalokuntien henkilöstö. Selvityksessä tulee myös kuvata asemapaikoittain ne toimenpiteet, joilla varmistetaan tehokkaan pelastustoiminnan alkaminen riskiluokan aikavaatimusten mukaisesti niissä savusukellusta edellyttävissä tilanteissa, joissa pelastussukellusohjeen (48/2007) kelpoisuusvaatimukset täyttäviä savusukeltajia ei ole käytettävissä.

Selvitys tulee toimittaa osoitteeseen kirjaamo.ita@avi.fi viimeistään 15.10.2022, viitteellä ISAVI/5829/2022.

Etelä-Savon pelastuslaitoksen vs. pelastusjohtaja Tuomo Halmeslahti on pyytänyt 15.8.2022 kuukauden lisäaikaa selvityksen antamiselle pelastustoimen valmiudesta aloittaa tehokas pelastustoiminta savusukellusta vaativissa tehtävissä.

Aluehallintovirasto on selvityspyynnössään 23.6.2022 asettanut selvityksen määräajoksi tarkasteluajankohdan 31.9.2022 ja selvityksen antamisajaksi 15.10.2022 mennessä.

Aluehallintovirasto on myöntänyt lisäaikaa siten, että uusi tarkasteluajankohta on 31.10.2022 ja selvitys tulee toimittaa aluehallintovirastolle viimeistään 13.11.2022.

Selvitys

Etelä-Savon alueen pelastustoimen voimassa olevan palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen savusukellus-, liikenneonnettomuus-, kemikaalitorjunta- (kemikaalipuku / roiskesuojapuku / kylmänsuojapuku), eläimenpelastus-, pintapelastus-, öljyntorjunta- ja jälkivahinkojen torjuntavalmius pidetään palvelutasopäätöksessä päätetyllä tasolla kaluston ja koulutuksen suhteen.

Yksittäisen paloaseman henkilöstön suorituskykyyn tai saatavuuteen liittyen savusukellus-, muu sammutus-, pintapelastus- ja vesisukellusvalmiutta ei tavoitteen mukaisesti välttämättä saavuteta, eli suorituskyky on tavoitteellinen.

Liitteenä olevassa taulukossa on Etelä-Savon pelastuslaitoksen savusukeltajat 31.10.2022 tilanteessa siten, että savusukeltajien määrään on laskettu vain sellaiset henkilöt, jotka täyttävät tarkasteluajankohtana kaikki pelastussukellusohjeen vaatimukset.

Vuoden 2020 keväällä alkaneen koronapandemian aiheuttamat haasteet ovat johtaneet siihen, että kaikkia savusukellusohjeen ohjaustarkoituksessa annettuja vaatimuksia ei ole pystytty toteuttamaan terveysturvallisuussyistä.

Toimintakykyyn liittyvät testit, lääkärintarkastukset ja peruskoulutus on pystytty järjestämään hyvin. Työvoimapulasta johtuva vaje pelastuslaitoksen vakinaisessa henkilöstössä vaikuttaa myös osaltaan savusukeltajien määrään.

Riittävän toimintakyvyn omaavista sopimuspalokuntalaisista alkaa myös olla pulaa, huolimatta siitä, että henkilöstön rekrytointia on tehostettu.

Etelä-Savon pelastuslaitoksen käsityksen mukaan ongelma pahenee lähitulevaisuudessa, koska maakunnan väestön keski-ikä on Suomen vanhin ja väestö vähenee.

Vuoden 2022 aika pelastuslaitos on pystynyt tehostamaan koulutus- sekä harjoittelutoimintaa, jolloin savusukeltajien määrää on saatu kasvatettua.

Edelleen korona kuitenkin aiheuttaa haasteita savusukelluskoulutusten ja myös muiden koulutuksien järjestämisissä (mm. kaikkia kuumakoulutuksia ei ole saatu pidettyä suunnitellusti).

Etelä-Savon pelastuslaitos on yhdessä Pohjois-Savon pelastuslaitoksen kanssa aloittanut kehittämään Joroisissa sijaitsevan harjoitusalueen käytettävyyttä.

Toimenpiteet tehokkaan pelastustoiminnan varmistamiseksi

Pelastuslaitos on tehostanut niin vakinaisen, kuin sopimushenkilöstön rekrytointia.

Pelastuslaitos pyrkii edelleen tehostamaan savusukelluskoulutuksien tarjontaa ja edesauttaa henkilöstön fyysisen toimintakyvyn säilyttämistä.

Hälytysvastesuunnittelussa otetaan huomioon eri toimipaikkojen suorituskyky.

Tulevalle Etelä-Savon hyvinvointialueelle on tulossa käyttöön henkilöstön osaamisenhallinnan järjestelmä, mistä selkeämmin nähdään henkilöstön osaamis-/kelpoisuusvajeet.

Hyvinvointialueen työterveyshuollon järjestelyissä on huomioitu erityisen hyvin myös sopimushenkilöstön ja savusukeltajien tarpeet. Vastesuunnittelussa on huomioitu eri asemapaikkojen suorituskyky. Vasteet rakentuvat niin, että tarvittava resurssi ja suorituskyky pääsääntöisesti saadaan onnettomuuspaikalle.

Etelä-Savon pelastuslaitoksella, niin kuin muuallakin Suomessa, ollaan entistä enemmän siirtymässä perinteisestä ja korkeariskisestä savusukelluksesta vaihtoehtoisten sammutusmenetelmien käyttöön. Tämä toiminta yhdessä pelastusopiston kehittämän nelikenttäanalyysin kanssa tehostaa sammutustoimintaa, vähentää henkilöstölle aiheutuvia turhia riskejä sekä mahdollistaa tehokkaan pelastustoiminnan ilman varsinaista savusukellusta.

Vaihtoehtoihin sammutusmenetelmiin siirtyminen edellyttää myös henkilöstön koulutusta ja kalustohankintoja. Etelä-Savon pelastuslaitoksen painopisteenä tulee olemaan tämän toiminnan kehittäminen vuonna 2023. Jatkossa vuonna 2023 uusittavassa palvelutasopäätöksessä tullaan huomioimaan alueen riskiympäristön lisäksi myös pelastuslaitoksen toimintavalmiudet onnettomuuksien ehkäisyyn suunnittelutyön pohjana.

Tuomo Halmeslahti
vs. pelastusjohtaja

